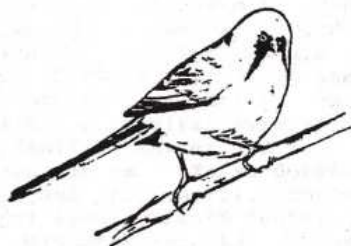

POZOROVÁNÍ ZEDNÍČKA SKALNÍHO (*Tichodroma muraria*)
V TEPLICKO - ADRŠPAŠSKÝCH SKALÁCH

THE OCCURENCE OF VALLCREEPER (*Tichodroma muraria*)
IN THE TERRITORY OF TEPLICKO - ADRŠPAŠSKÉ SKÁLY

Josef Vrána

Zedníček skalní hnízdí ve skalnatých oblastech Karpat, Alp, Balkánu a Pyrenejí. V mimohnízdni období podnikají jednotliví ptáci kratší nebo delší potulky do nižších poloh, kde se zdržují do konce března, a poté se vracejí zpět na svá hnízdiště. V České republice tento druh nehnízdí a vyskytuje se zde jen velmi vzácně v době potulek, tj. v období říjen a březen (HUDEC et al. 1983).

Společně se svou manželkou Ivetou a přítelem RNDr. Jiřím Flouskem jsme dne 06.04.1985 navštívili oblast Teplického skalního města (okres Náchod, kvadrát 5462). Na Malém chrámovém náměstí, na věži zvané Kostelník se nám podařilo zahlédnout pohyb malého drobného ptáka, kterého jsme po chvíli určili jako zedníčka skalního (*Tichodroma muraria*). Svým zbarvením prakticky splýval s podkladem pískovcové skály. Při hledání potravy pomalu šplhal vzhůru, občas zmizel ve štěrbinách stěny nebo popolétl. Po dosažení větší výšky slétl o 10 - 15 metrů níž a pokračoval v hledání. Nikdy předtím jsem tento druh neviděl, proto mne překvapila délka jeho křídel a motýlí způsob letu. Asi po 10 minutách pozorování se zedníček ztratil v jednom z kominů okrajových skal.

Dne 17.04.1985 navštívila lokalitu moje manželka. Zedníčka spatřila opět na Malém chrámovém náměstí, prakticky ve stejných místech jako minule. Pták se zabýval vyhledáváním potravy.

Později jsme lokalitu navštívili ještě několikrát, ale zedníčka se nám již nepodařilo zahlédnout. Je pravdou, že jsme mu věnovali málo času, takže jeho přítomnost nemusela být zaregistrována. Stejně dopadly kontroly v zimním období 1985 - 1986 v měsících leden až březen.

Další pozorování pocházejí z prosince 1987 a jejich autorem je pan Petr Hnyk z Teplic nad Metují. Ve dnech 03.12. a 05.12. zaregistroval výskyt jednoho exempláře na Martinských

stěnách v úseku zvaném Bariéra, tj. asi 200 metrů od místa z roku 1985. V prvním případě pozoroval zedníčka ze vzdálenosti 15 metrů za slunečního počasí, podruhé se ho snažil vyfotografovat, ale pro sněžení a velkou vzdálenost nebyl úspěšný.

V literatuře, týkající se avifauny východních Čech, jsem nenalezl ani jeden záznam o výskytu zedníčka skalního (*Tichodroma muraria*) v minulosti (ROČEK 1973, RYBÁŘ, PROCHÁZKA 1979). Na ostatním území Čech a Moravy byl nejčastěji pozorován v Pavlovských vrších, na Kotouči u Štramberka, V Moravském krasu, na skalách v údolí Dyje a Jihlávky a v Českém Krumlově (HUDEC et al. l.c.) V letech 1973 - 1977 při mapování hnízdního rozšíření byl zjištěn pouze jednou 1 ex. u Karlštejna (ŠTASTNÝ et al. 1987). Z polské strany Krkonoš jsou známa dvě pozorování a zvláště to poslední ze dne 15.06.1962 je velice zajímavé (DYRCZ in TOMIALOJC 1990).

SOUHRN

Ve SPR Teplicko - adršpašské skály (okres Náchod, kvadrát 5462) byl ve dnech 06.04., 17.04.1985 a 03.12., 05.12.1987 pozorován vždy 1 ex. zedníčka skalního (*Tichodroma muraria*). Uvedená pozorování jsou prvními pro region bývalého Východočeského kraje. Lokalita pravděpodobně patří mezi pravidelná zimoviště zedníčka skalního.

SUMMARY

Always one Wallcreeper (*Tichodroma muraria*) was watched in the territory of the State natural reserve of Teplicko-Adršpašské skály (the district of Náchod) in these four days: 06.04. and 17.04.1985; 03.12. and 05.12.1987. Mentioned occurrences are the first for former area of the East Bohemia Region. Probably, this locality is one of regular Wallcreeper s wintering places.

LITERATURA

- HUDEC, K. et al., 1983: Fauna ČSSR. Ptáci 3. Academia Praha.
- ROČEK, Z., 1973: Obratlovci severovýchodních Čech. Bibliografie. SVK ZN Hradec Králové.
- RYBÁŘ, P., PROCHÁZKA, F., et al., 1979: Práce a studie KSSPPOP Východočeského kraje - supplementum 1. Pardubice.
- ŠTASTNÝ, K. et al., 1987: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v ČSSR 1973/77. Academia Praha.
- TOMIALOJC, L., 1990: Ptaki Polski - rozmieszczenie i liczebność. PWN Warszawa.

Adresa autora: Josef Vrána, Borská 1850, 547 01 Náchod

VÝCHODOČESKÁ POBOČKA ČESKÉ SPOLEČNOSTI ORNITOLOGICKÉ PARDUBICE

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické je dobrovolné zájmové sdružení s právní subjektivitou a působností zejména v oblasti východních Čech. Byla založena roku 1975 a sdružuje milovníky přírody, profesionální i amatérské pracovníky v oblasti ornitologie, ochrany a pozorování ptáků.

Pořádá pro své členy pravidelná setkání, odborné přednášky, vycházky, exkurze a kurzy, pravidelně vydává interní informační zpravodaj a sborník odborných prací PANURUS. Svou činnost zaměřuje zejména na:

- Evidenci a ochranu vybraných ornitologických lokalit.
- Historii osídlení krajiny óapy bílými i černými a soupisem jejich hnízd.
- Hnízdní rozšíření dravých ptáků a sov a jejich ochranu.
- Problematiku ochrany hnízdních kolonií havranů a kavek ve městech.
- Sledování tahu ptáků.
- Kroužkování ptáků.
- Zjišťování početnosti hnízdicích a zimujících ptáků.

Naším společným cílem je co nejlépe poznat život ptactva okolo nás, bránit negativním zásahům do jeho života a snažit se o nápravu škod, které s sebou přináší hospodářský rozvoj.

Ptáci potřebují naši ochranu !

Pomozte i vy - staňte se členy východočeské organizace, zabývající se ochranou ptáků a jejich hnízdišť !

* * *

Přispějte na ochranu ptáků !

* * *

Naše konto má číslo:

36459-518/0800

Naše kontaktní adresa:

Východočeská pobočka ČSO
P.O.Box 24
500 06 Hradec Králové